

Dialectologia Catalana

Codi: 105834
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503998 Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	OB	4	1
2504380 Estudis d'Anglès i Català	OB	4	1
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OB	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Mar Massanell Messalles
Correu electrònic: mar.massanell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap.

Objectius

Descriure la variació de la llengua catalana en els diferents territoris en què es parla.

Competències

Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística

- Actuar amb responsabilitat ètica i respecte pels drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana, l'evolució al llarg de la història i l'estructura actual.
- Demostrar domini de la normativa de la llengua catalana, dels seus fonaments lingüístics i de totes les seves aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Fer lectures i interpretacions crítiques de textos.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Català

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana i de l'anglesa, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua catalana i els seus fonaments i el domini en totes les aplicacions en àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma i en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis de Català i Espanyol

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana i espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Demostrar el coneixement normatiu de les llengües catalana i espanyola i el domini en totes les aplicacions en àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per a l'obtenció de dades i el maneig de fonts documentals d'aplicació a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
2. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
3. Aplicar els principis de correcció que requereix la llengua estàndard i els diferents registres i varietats.
4. Conèixer els fenòmens lingüístics en funció de la variabilitat social, geogràfica i estilística de la llengua espanyola i saber relacionar-los amb la normativa.
5. Descriure les diferències lingüístiques entre les diferents varietats dialectals de la llengua.
6. Determinar tipus de registre sobre bases fonològiques, morfològiques, sintàctiques i semàntiques.
7. Distingir el gènere gramatical del gènere natural.
8. Fer servir les eines digitals per recollir, classificar, interpretar i analitzar dades rellevants relacionades amb l'estudi de la varietat lingüística.
9. Fer treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
10. Identificar les causes de la variació derivades del registre.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
12. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per a fer-ne una anàlisi crítica.
13. Localitzar informació especialitzada i acadèmica i seleccionar-la segons la rellevància.
14. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.

15. Mantenir una actitud de respecte envers les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
16. Planificar la feina de manera efectiva individualment o en grup per a la consecució dels objectius plantejats.
17. Planificar, organitzar i fer treballs en equip.
18. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
19. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
20. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
21. Reflexionar activament sobre els dilemes ètics de la recerca sociolingüística.
22. Ser tolerant amb la diversitat i la riquesa lingüístiques.
23. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
24. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.

Continguts

- Estructuració del domini: dialectes i subdialectes.
- Propietats fòniques, morfològiques i sintàctiques dels grans dialectes.
- Anàlisi dialectal de textos orals i escrits.

Metodologia

Aquesta assignatura de 6 crèdits ECTS demana una dedicació aproximada de 150 hores per part de l'estudiant, 45 de corresponents a activitats dirigides (aula invertida, classes magistrals, seminaris), 30 a activitats supervisades (resolució d'exercicis/problemes/casos, tutories) i 75 a activitats autònomes (elaboració de treballs individuals/en equip, estudi i treball personal).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aula invertida, classes magistrals, seminaris	45	1,8	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 18, 20, 23, 24
Tipus: Supervisades			
Resolució d'exercicis / problemes / casos, tutories	30	1,2	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 18, 20, 23, 24
Tipus: Autònomes			
Preparació de treballs individuals o en grup, estudi i treball personal	75	3	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 18, 20, 23, 24

Avaluació

L'avaluació es basarà en evidències de tres tipus:

- Assistència i participació activa a classe/conferències/activitats complementàries (10%).

- Lliurament d'exercicis i treballs (40%).
- Proves escrites (50%).

A l'inici de cada activitat d'avaluació, la professora informará els estudiants del procediment i de la data de revisió de les qualificacions. La nota mínima per a aprovar l'assignatura és 5.

Si un estudiant ha estat avaluat de menys de 2/3 de la qualificació total de l'assignatura, rebrà la consideració de "no avaluable". Per optar a la recuperació cal complir dues condicions: (1) haver estat avaluat almenys de 2/3 de la qualificació total de l'assignatura i (2) tenir una nota d'avaluació continuada compresa entre 3,5 i 4,9. La qualificació màxima de la recuperació és 5. La recuperació consistirà en un prova global sobre els continguts de l'assignatura.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes d'avaluació, la qualificació final d'aquesta assignatura serà zero.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment, s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe/conferències/activitats complementàries	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Lliurament d'exercicis i treballs	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
Proves escrites	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Bibliografia

Manuels de dialectologia catalana:

Colomina i Castanyer, Jordi (1999). *Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica*. Alacant: Universitat d'Alacant.

Veny, Joan (1978 [1998¹²]). *Els parlars catalans (Síntesi de dialectologia)*. Palma de Mallorca: Moll ("Tomir", 38).

Veny, Joan (1986 [1986²]). *Introducció a la dialectologia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana ("Biblioteca Universitària", 4).

Veny, Joan i Mar Massanell (2015). *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona / Alacant / València: Universitat de Barcelona / Universitat d'Alacant / Universitat de València.

Diccionaris de la llengua catalana històrica i dialectal:

Alcover, Antoni Maria i Francesc de Borja Moll (1926-68, 1975-1977² [1993]). *Diccionari català-valencià-balear [= DCVB]*, 10 vol. Palma de Mallorca: Moll. Accessible a: <http://dcvb.iecat.net/>

Coromines, Joan (1980-2001 [1995-2001]). *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* [= DECat], 10 vol. Barcelona: Curial / La Caixa.

Obres geolingüístiques sobre el català:

Alcover, Antoni M. i Francesc de B. Moll (1929-1932): "La flexió verbal en els dialectes catalans". *Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura*, II [1929], p. 73-184; III [1930], p. 73-168; IV [1931], p. 9-104; V [1932], p. 9-72. Accessible a: <http://alcover.iec.cat/>

Badia i Margarit, Antoni M., Lúdia Pons i Griera i Joan Veny (1993). *Atles Lingüístic del Domini Català. Qüestionari*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans ("Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística", 2).

Veny, Joan (2007-2017). *Petit Atles Lingüístic del Domini Català*, vol. 1-6. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://aldc.espais.iec.cat/>

Veny, Joan i Lúdia Pons (1998). *Atles Lingüístic del Domini Català. Enotextos del català oriental*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans ("Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística", 5).

Veny, Joan i Lúdia Pons (2001-2018). *Atles Lingüístic del Domini Català*, IX vol. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://aldc.espais.iec.cat/>

Obres normatives:

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1990 [1999³]). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, I. Fonètica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000072.pdf>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1992 [1999⁴]). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II. Morfologia*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000073.pdf>

Institut d'Estudis Catalans (2003). *El català de l'Alguer: un model d'àmbit restringit*. Barcelona: IEC. Accessible a: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000040/00000028.pdf>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62; Enciclopèdia Catalana. Accessible a: <https://mdlc.iec.cat/>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2017). *Ortografia catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: https://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2018a). *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, III. Lèxic*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://estandard-oral.llocs.iec.cat/>

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (2018b). *Gramàtica essencial de la llengua catalana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a: <https://geiec.iec.cat/>

Manuale de gramàtica històrica catalana:

Badia i Margarit, Antoni Maria (1951, trad. 1981 [1994³]). *Gramàtica històrica catalana*. València: Tres i Quatre ("Biblioteca d'Estudis i Investigacions", 4).

Batlle, Mar, Joan Martí i Castell, Josep Moran i Joan Anton Rabella (2016). *Gramàtica històrica de la llengua catalana*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat ("Biblioteca Abat Oliba", 299).

Moll, Francesc de Borja (1952, trad. 1991, ed. corregida i anotada 2006). *Gramàtica històrica catalana*. València: Universitat de València.

Manuale d'història de la llengua catalana:

Ferrando, Antoni i Miquel Nicolás (1993 [1997²]). *Panorama d'història de la llengua*. València: Tàndem.

Nadal, Josep M. i Modest Prats (1982 [1996⁵]). *Història de la llengua catalana*, vol. I. *Dels inicis al segle XV*. Barcelona: Edicions 62.

Nadal, Josep M. i Modest Prats (1996). *Història de la llengua catalana*, vol. II. *El segle XV*. Barcelona: Edicions 62.

Altres obres de consulta:

Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana (2007). *La situació sociolingüística als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI*. Barcelona: Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya / Institut d'Estudis Catalans / Acció Cultural del País Valencià. Accessible a:
<http://www.ub.edu/slc/socio/situacioactualcatala.pdf>

COM ensenyar català als adults. Suplement 6. Mapes per a l'estudi de la llengua catalana (1989). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Gabinet de Didàctica. Accessible a:
http://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/aprendre/arxiu/com_6_mapes.pdf

Institut d'Estudis Catalans; Secció Filològica (1999). *Aplicació al català dels principis de transcripció fonètica de l'Associació Fonètica Internacional*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Accessible a:
<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000041/00000087.pdf>

Massanell i Messalles, Mar (2012). «Feva temps que no diva tants verbs!» *Manuteniment i transformació de paradigmes verbals en el català nord-occidental del tombant de segle*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Pradilla i Cardona, Miquel Àngel (ed.) (1999). *La llengua catalana al tombant del mil·lenni. Aproximació sociolingüística*. Barcelona: Empúries.

Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (dir.) (2002). *Gramàtica del català contemporani*, 3 vol. Barcelona: Empúries.

Programari

Cap d'específic.